

Deel 11

In het vorige deel waren we geëindigd met Harry Koene die de grondlegger van de Carlton bloemenwinkels is geweest. Hij kwam uit een groot gezin en was een van de zestien kinderen. Zijn zus Lenie is voor ons interessant om een heel andere reden. Als jong meisje kampte zij al met astmatische problemen en toen zij 6 jaar oud was, werd zij door haar ouders op de trein naar Zwitserland gezet. Daar moest zij in een kuuroord genezen. Vele jaren heeft Lenie daar gekuurd en uiteindelijk is zij in Zwitserland blijven hangen en getrouwd met Franz, een geboren Zwitser. Zo af en toe kwamen zij samen op bezoek bij de familie in Nederland. Franz sprak alleen een Zwitsers dialect en was voor de familie Koene niet of heel slecht te verstaan.

Lenie was vernoemd naar haar tante Leentje Koene die toen nog aan de Hoofdstraat woonde. Tijdens familiebezoek in Nederland was het vaste prik om even bij peettante Leentje langs te gaan. Leentje had in huis een schilderij hangen dat ooit in opdracht van haar vader Johannes Koene rond 1920 was geschilderd. De schilder had positie gekozen ergens langs de Lee halverwege het Achterlaantje. In ieder geval nog een stuk verwijderd van de Heulbrug. Zijn blik was gericht op het dorp met de Domkerk op de achtergrond. Rechts van het Leewater zijn de achterkanten van de woningen langs de Kijckerweg met een tuindersschuit zichtbaar en links zien we kort tegen het water een klein houten warenhuisje staan. Het verhaal binnen de familie Koene verteld dat opa Johannes Koene dit warenhuisje ooit had gebouwd en het graag in de compositie van het schilderij terug wilde zien. Maar in werkelijkheid stond dit warenhuisje veel verder van het water af, meer naar het Achterlaantje toe. De schilder had de vrijheid genomen om dit warenhuisje te 'verplaatsen' en hiermee aan de wens van zijn opdrachtgever te voldoen.

Dit schilderij was dus een familiestuk en na de dood van haar vader Johannes Koene in 1924 en moeder Engeltje Bongaards in 1938, bij Leentje in huis blijven hangen. Bij een van de bezoeken aan tante Leentje kreeg Lenie het schilderij van opa Koene cadeau. Zij zal als petekind wel een streepje voor gehad hebben, maar zo verhuisde het schilderij naar Zwitserland waar het ook weer tientallen jaren aan de muur gehangen heeft.

Kort na de opening van De Timmerwerf in 2000 kwam Lenie met een zus op bezoek. Voor ons waren deze dames toen nog onbekenden, maar zij vertelden kleindochters van Johannes Koene en Engeltje Bongaards te zijn en wilden graag zien waar hun oma geboren was en hun opa gewerkt had. Ze hadden gehoord dat de werkplaats en het woonhuis gerestaureerd waren en dat had hun nieuwsgierigheid gewekt. Tijdens dit bezoek was Lenie onder de indruk geraakt van de herinneringen aan haar opa en oma en wilde ons graag iets schenken. Het ging over het schilderij dat ze ooit van haar tante Leentje had gekregen. Zij vertelde dat het schilderij voor haar veel waarde had, maar dat haar kinderen het na haar dood niet wilden hebben en zeer waarschijnlijk zouden weggoeien. Dat wilde ze voorkomen en De Timmerwerf was de plek waar het thuishoorde. Er was echter een maar: 'Jullie moeten het wel komen ophalen bij mij thuis in Zwitserland'.

Dat lag niet direct op de route, maar bij toeval hoorden we dat ons Club van 100 lid Arie Poortman met zijn vrouw, op vakantie naar Oostenrijk en Zwitserland zouden gaan. Zij waren bereid om het schilderij op de terugreis op te halen. De missie slaagde en bij terugkomst hebben zij het schilderij aan het bestuur van De Timmerwerf overgedragen. Het heeft vele jaren in de Eikenloods gehangen, maar bij tentoonstellingen verhuist dit doek wel eens even naar het depot. De familie Poortman vertelde nog een bijzonder verhaal over hun bezoek aan Lenie in Zwitserland. Van te voren wisten zij niet bij wie ze het schilderij gingen ophalen. Ze hadden alleen een adres met de Zwitserse achternaam van Franz. Maar na het eerste contact bleek dat mevrouw Poortman-Scheffers Lenie Koene als dochter van Hendrik Koene, nog kende. Ze waren namelijk directe buurmeisjes geweest aan de Opstalweg in Naaldwijk. Over toeval gesproken.

Tot zover een paar verhalen over twee nazaten van Hendrik Koene: zoon Harry en dochter Lenie.

Andries Koene werd als vierde kind in 1892 in het gezin van Johannes Koene en Engeltje Bongaards geboren, maar overleed voor zijn eerste verjaardag. Twee jaar later werd het gezin uitgebreid met opnieuw een zoon die ook Andries genoemd werd. Deze Andries Koene (1894) werd weer Nederlands hervormd gedoopt. Opvallend is dat de familie Koene in het Westland overwegend, of zelfs volledig rooms katholiek is. Andries Koene en zijn nageslacht vormen hier de uitzondering op.

Terugkijkend heeft de beslissing van de opa's in 1886, dat de kinderen om en om gedoopt moesten worden, grote invloed gehad op het leven van de kinderen en hun nageslacht. Het was bepalend voor de schoolkeuze en voor het milieu waarin ze kerkelijk en maatschappelijk opgroeiden. Je kan je er nu niets meer bij voorstellen.

Andries Koene (1894) is voor De Timmerwerf uiteindelijk van groot belang geweest. Hij was zeer behoudend en wilde alles bij het oude laten. Gereedschappen die niet meer gebruikt werden, moesten bewaard worden. Weggooien stond niet in zijn woordenboek. Daar mogen wij hem nu nog zeer dankbaar voor zijn.

Dat hij timmerman zou worden en opvolger van zijn vader Johannes Koene, was niet het resultaat van een geplande bedrijfsopvolging. Zijn oudste broer Jan Koene (1887) was op jonge leeftijd al timmerman in hart en nieren en hij ontwikkelde zich als meestertimmerman en beoogd opvolger. In 1907 werd er door deze toekomstplannen een dikke, zwarte streep getrokken.

Jan den Hoed